

Identifiering och värdering av miljöpåverkan

Revideringar i denna version

Ny rutin.

Syfte

Dokumentets syfte är att beskriva hur koncernkontoret gör en miljöbedömning för att identifiera verksamhetens största miljöpåverkande aktiviteter, de betydande miljöaspekterna. Det beskriver också hur miljöbedömningen används vid förvaltningens prioritering i miljöarbetet.

Arbetsbeskrivning

En del i förvaltningens miljöledningssystem är att identifiera, utvärdera och bedöma den miljöpåverkan som verksamheten ger upphov till, både direkt och indirekt. Utifrån utvärderingen och bedömningen ska verksamheten fastställa vilka aktiviteter som har eller kan ha en betydande miljöpåverkan, det vill säga betydande miljöaspekter. Identifiering och värdering av miljöaspekter sker på både på koncernstabsnivå och förvaltningsnivå.

Detta görs genom en miljöbedömning baserad på en metod framtagen av Region Östergötland. Bedömningen utgår ifrån de aktiviteter, produkter och tjänster inom miljöledningssystemets omfattning som organisationen kan styra och påverka. Bedömningen innefattar pågående och planerad verksamhet i ett livscykelperspektiv samt förutsägbara nödlägen.

Miljöaspekter har identifierats dels genom tidigare arbete i staberna för att ta fram hållbarhetsprioriteringar, dels genom omvärldsbevakning och jämförelser med liknande organisationer (verksamheter).

Miljöaspekterna har värderats utifrån sin miljöpåverkan som är en sammanvägd bedömning av omfattning och miljöfarlighet. Med "miljöfarlighet" menas i vilken grad aktiviteten kan leda till påverkan på luft, mark, vatten och hälsa. Förbrukning av ändliga resurser (t ex olja, metaller), risk för spridning av farliga ämnen, (t ex fossila bränslen, vissa kemikalier, läkemedel, strålkällor) eller produkter som har stor påverkan på miljön vid tillverkning (t ex livsmedel, bomull) innebär en stor farlighet. Förnybara resurser (t ex sol, vind, vatten, skog) och förbrukning av miljömärkta kemikalier, ekologiska livsmedel etc. ger liten miljöfarlighet.

Bedömning av miljöpåverkan resulterar i en storlek på miljöaspektens påverkan enligt tabell 1.

Omfattning	Miljöfarlighet	Miljöpåverkan (omfattning och miljöfarlighet)
Liten	Liten	1
Liten	Stor	2
Stor	Liten	2
Stor	Stor	3

Tabell 1. Värdering miljöpåverkan

Utöver den faktiska miljöpåverkan vägs även intressenter, krav samt hinder och möjligheter av att arbeta med frågan in i bedömningen.

Värderingen av intresse för att arbeta med miljöaspekten görs utifrån en sammanvägd värdering utifrån intressenter, intressentkrav, lagkrav, hinder och möjligheter. Om det finns bindande lagkrav eller en stark koppling till intressentkrav bör bedömningen bli minst en tvåa. Intresset delas i tre kategorier (1 lågt, 2 mellan, 3 högt).

Detta multipliceras sedan med miljöpåverkan och utgör grunden för vidare arbete med aspekten, se klassning av miljöaspekten i tabell 2.

Miljöpåverkan från aspekten	Intresse av att arbeta med aspekten	Sammanvägd värdering av miljöaspekten
1	Lågt (1)	1-2 (gröna) Behöver inte hanteras vidare
2	Mellan (2)	3-4 (gula) Betydande miljöaspekter
3	Högt (3)	6-9 (röda) Betydande och prioriterade miljöaspekter

Tabell 2. Klassning av miljöaspekten

Vidare arbete med miljöaspekten ska integreras i miljömål och åtgärder, rutiner och standardiserade arbetssätt.

För röda miljöaspekter ska det bedrivas ett aktivt förbättringsarbete i verksamhetsplaneringen. Röda miljöaspekter bör därför leda till en åtgärd till exempel upprättande av miljömål och hanteras i aktiviteter för miljö på koncernstabs- och/eller avdelningsnivå. Gula miljöaspekter ska hanteras med standardiserade arbetssätt, till exempel rutiner och via ansvarsfördelning. För de gröna miljöaspekterna finns inte krav på styrning eller förbättringsarbete.

Identifierade miljöaspekter

Nedan listas de miljöaspekter som i miljöbedömningen för Koncernkontoret har identifierats som prioriterade och betydande, därmed ska dessa hanteras.

Betydande och prioriterade miljöaspekter

Aspekter där det ska bedrivas ett aktivt förbättringsarbete i verksamhetsplaneringen. Aspekterna bör därför leda till en åtgärd till exempel upprättande av miljömål och hanteras i handlingsplan/aktiviteter för miljö på verksamhetsnivå.

Direkta

- Tjänsteresor

Indirekta

- Beslutsfattande på övergripande, VGR-nivå
- Kapitalförvaltning, investeringar och finansieringsmodeller

- Överenskommelser, avtal och samverkansavtal, uppdrag
- Upphandling och inköp av produkter och tjänster

Betydande miljöaspekter

Aspekter som ska hanteras med standardiserade arbetssätt, till exempel rutiner och via ansvarsfördelning.

Direkta

- Användning av verksamhetsel
- Medarbetares arbetspendling
- Besöksresor
- Hantering och sortering av avfall
- Användning av IT-utrustning
- Utsläpp vid brand (nödlägen)

Indirekta

- Extern kommunikation och utbildning
- Intern kommunikation och utbildning
- Regionala processer för styrning/ledning, budget, planering, uppföljning/controlling
- Omställning hälso- och sjukvård, FVM

Ansvar

Förvaltningschef

- förvaltningens miljöpåverkan är identifierad och värderad

Miljöstrateg:

- miljöbedömningen upprättas och uppdateras enligt rutin

Uppföljning

Miljöbedömningen ska regelbundet revideras och hållas aktuell. Den ska revideras till exempel i samband med upprättande av nya regionala miljömål, eller när större förändringar i verksamheten sker samt utgöra underlag när miljömål för Koncernkontoret tas fram.

Relaterad information

ISO-standard 14001:2015, 6.1

Dokumentation

Miljöbedömning (Excel-fil)

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Koncernkontoret

Innehållsansvar: Carina Holmberg, (carho39),
Regionutvecklare

Godkänd av: Ann-Charlotte Lilja Järnström, (ancja6),
Regiondirektör

Dokument-ID: RS10001-385633856-78

Version: 1.0

Giltig från: 2026-04-30

Giltig till: 2028-04-30